

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

4. Гловюк І. Щодо питання удосконалення моделі закриття кримінального провадження у судовому провадженні. Питання боротьби зі злочинністю. 2021. Т. 42. С. 130–137. URL: <https://doi.org/10.31359/2079-6242-2021-42-130>

5. Колодчин В. Повноваження прокурора в судовому провадженні у першій інстанції : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2015. 20 с.

УДК 347.7

*Пасічко Сергій, студент групи 101-П
Науковий керівник:
В.О. Шульга, асистент
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО КРИПТОВАЛЮТ В УКРАЇНІ: ПОГЛЯД НА ПРАВОЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Криптовалюта стала важливим елементом не тільки сучасної цифрової економіки, але й майбутньої. Тільки за останні 24 години в топ-50 бірж обіг активів сумарно сягає 13 мільярдів доларів[6]. Проте їх правове регулювання лишається досі не сформованим. Сучасні тенденції розвитку публічно-приватного права в Україні потребують нових кроків задля унормування цього спрямування економіки. Правова база для регулювання криптовалют, що буде створена, має відповідати як міжнародним стандартам, так і внутрішнім потребам економіки. Головним аспектом цього процесу є легалізація криптовалютних операцій та їх інтеграція у фінансову систему країни.

Найбільший крок України у цьому напрямку Закон України «Про віртуальні активи» (Закон № 2074-ІХ) [4], прийнятий у лютому 2022 року, визначає віртуальні активи як об'єкти цивільних прав, але ще не набрав чинності через необхідність внесення змін до Податкового кодексу України, що регулюють оподаткування операцій з такими активами [3].

Згідно з прийнятим законом, регулювання криптовалют в Україні повинно здійснюватися через три основні органи: Національний банк України (НБУ), Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), а також новий спеціалізований орган, який мав би контролювати віртуальні активи в цілому, зокрема незабезпечені активи, такі як біткоїн [5]. Проте, незважаючи на визначену компетенцію, через складнощі правової класифікації та розподілу повноважень, реальний контроль за криптовалютами залишається неефективним.

За цим законом класифікація віртуальних активів (ВА) розрізняється на незабезпечені та забезпечені, а також на фінансові активи, що забезпечені цінними паперами або гривнею [3]. Проте виникають проблеми з класифікацією активів, наприклад, те, що біткоїн і NFT відносяться до однієї категорії — незабезпечених ВА, що створює підґрунтя для численних зловживань. Це створює неоднозначність у правовому регулюванні, адже оподаткування таких активів повинно здійснюватися однаково під 5% при переході в фіат, що є проблемним з погляду забезпечення правильного обліку і можливості для відмивання коштів [5].

Однією з найбільших проблем для українських підприємців, зокрема ФОПів, є складнощі з легалізацією доходів від криптовалют. Платники на спрощеній системі оподаткування мають право розраховуватися тільки грошима, а бартерні операції, які включають криптовалюту, заборонені [1]. Тому використання криптовалюти як способу розрахунку за товари та послуги для ФОПів, що працюють на спрощеній системі, не регламентовано в українському законодавстві.

Податкова служба в Україні не надає чітких інструкцій щодо обліку криптовалюти та оподаткування доходів, отриманих через криптовалюту, тому виникають складнощі при веденні бухгалтерії та декларуванні таких доходів [7]. Більше того, якщо податкова перевірка визначить, що ФОП здійснює операції з криптовалютою як товаром, це може призвести до втрати статусу платника єдиного податку, а значить, змінюється система оподаткування, і ФОП буде зобов'язаний застосовувати загальну систему з податком на доходи фізичних осіб (18%) і військовим збором (5%) [1]. Тому багато підприємців віддають перевагу альтернативним методам виведення криптовалюти, зокрема через сервіси на кшталт Trustee.

Такі P2P платформи дозволяють здійснювати обмін криптовалют на гривні без участі банківських структур. Оскільки держава не регулює, поки що, ринок, тому такі бізнеси отримують неймовірні доходи на комісіях, які могли б йти державі, а користувачі не отримують достатніх гарантій збереження власних коштів, хоч і зберігають анонімність операцій і не порушують законодавство [2].

На сьогоднішній день держава намагається знайти баланс між контролем і розвитком ринку криптовалют. Прийняття Закону України «Про віртуальні активи» є важливим кроком у регулюванні цієї сфери, проте проблеми з оподаткуванням і правовим статусом криптовалют залишаються невирішеними [5]. Державний контроль необхідний для забезпечення фінансової безпеки, захисту фінансових маніпуляцій, і можливості залучати більше податків, але з іншого — надмірний контроль може суперечити основній ідеї криптовалют як децентралізованої системи, поза державним контролем. Спроби легалізації, все менше і менше залишають криптовалюті свободи, проте щоб гарантувати фінансову

стабільність, соціальну безпеку, нам потрібно робити нові кроки для унормування фінансових операцій з криптоактивами. Державне регулювання криптовалют є необхідним кроком для інтеграції цієї інноваційної технології в економічну систему України, тому попри великі прогалини у сьогоденних законах, потреба розвитку публічно-приватного права у цьому напрямку беззаперечне.

Література:

1. База знань – Криптовалюта та ФОП на єдиному податку. TAXER. URL: <https://taxer.ua/uk/kb/kryptovalyuta-u-fop-na-ep>

2. Закон про криптовалюту в Україні. Trustee Plus – криптогаманець із вбудованою платіжною картою. URL: <https://trusteeglobal.com/academy/legalizaciya-kriptovalyut-ukraina/>

3. Закон України «Про віртуальні активи». Європейська Бізнес Асоціація. URL: <https://eba.com.ua/zakon-ukrayiny-pro-virtualni-aktyvy/> (дата звернення: 17.04.2025).

4. Про віртуальні активи : Закон України від 17.02.2022 № 2074-IX : станом на 15 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>

5. Чому в Україні так і не запрацював Закон України «Про віртуальні активи». Rates – Manage Your Finances Smartly. URL: <https://rates.fm/ua-uk/expert-opinion/chomu-v-ukrayini-tak-i-ne-zaprasyuvav-zakon-ukrayini-pro-virtualni-aktyvi/>

6. CoinGecko - Cryptocurrency Exchanges. URL: <https://www.coingecko.com/en/exchanges>

7. Як оподатковувати криптовалюту в Україні? / ЮРЛІГА. ЮРЛІГА. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analitics/227749_yak-opodatkovuvati-kriptovalyutu-v-ukran

УДК 349.2-056.26

К.С. Варанкін, магістрант групи 501-П

Науковий керівник:

В.В. Бойко, к.ю.н, доцент

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

РЕАЛІЗАЦІЯ ТРУДОВИХ ПРАВ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ: ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧИХ ГАРАНТІЙ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ

Залучення осіб з інвалідністю до ринку праці виступає одним із базових маркерів фактичної реалізації їхніх фундаментальних прав і свобод у демократичному суспільстві. Попри формально гарантовану рівність трудових прав для всіх громадян, незалежно від фізичного або психічного стану, існує помітний розрив між законодавчими нормами та їх практичною імплементацією.

Правове регулювання у цій сфері ґрунтується на низці ключових нормативно-правових актів, зокрема: Конституції України, Кодексі законів